

בג"ץ 764/13 - עמיחי אלראי נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח'

בג"ץ 764/13 - עמיחי אלראי נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח'עליון

בג"ץ 764/13

עמיחי אלראי

נגד

1. בית הדין הארצי לעבודה

2. קרן הגמלאות של חברי אגד בע"מ

3. היועץ המשפטי לממשלה

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[05.02.2013]

כבוד השופטת א' חיות

כבוד השופט ע' פוגלמן

כבוד השופט י' עמית

עתירה למתן צו על-תנאי

בשם העותר:

עו"ד גל גורודיסקי

עו"ד אבי מור-יוסף

פסק-דין

השופטת א' חיות:

זוהי עתירה למתן צו על-תנאי לביטול פסק-דינו של בית הדין הארצי לעבודה (כבוד השופטים ע' רבינוביץ, ו' וירט ליבנה, ו' אנגלברג שהם ונציגי הציבור י' קרא וח' בנימיני) הדוחה את ערעורו של העותר על פסק-דינו של בית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב (כבוד השופטת ד' ויסמן ונציגי הציבור א' המר) לפיו סולקה על הסף בקשת העותר לאישור תובענה כייצוגית.

1. העותר הוא עמית בקרן הגמלאות של חברי אגד בע"מ (המשיבה 2; להלן: הקרן), ושימש בתפקידו האחרון עד לפרישתו כמבקר הראשי של האגודה השיתופית אגד (להלן: אגד). בחודש אוגוסט 2003, במסגרת תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, החילה המדינה על הקרן, בצוותא עם קרנות פנסיה גירעוניות נוספות, הסדר הבראה ומינתה לה מנהל מיוחד. העותר פנה להנהלת הקרן והציג בפניה ראיות שמוכיחות לטענתו כי אגד חייבת לקרן סכומים נכבדים, וביקש שהקרן תגיש תביעה נגד אגד להשבת סכומי החוב הללו, לרווחת כלל עמיתי הקרן. לאחר חליפת מכתבים שנוהלה במשך מספר שנים, הודיעה הקרן לעותר ביום 30.4.2007 כי מצאה שאין עילה משפטית לתביעה נגד אגד, כיוון שלהבנתה עילת התביעה התיישנה. ביום 20.5.2010 הגיש העותר לבית הדין האזורי לעבודה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הקרן (להלן: בקשת העותר). הסעד שהתבקש על ידי העותר הוא כי הקרן תמצה את זכויות התביעה שלה על מנת לגבות סכום של כ-2 מיליארד ש"ח אותו, על-פי האמור בבקשה, חבה אגד לקרן. לחלופין, ביקש העותר כי הקרן תפצה את עמיתה בגין מחדלה לתבוע את אגד. ביום 1.9.2010 הגישה הקרן תביעה נגד אגד לתשלום 2 מיליארד ש"ח (להלן: תביעת הקרן), ובמקביל ביקשה לדחות את בקשת העותר לאישור תביעתו כייצוגית על הסף.
2. בית הדין האזורי קבע כי לאחר שהקרן הגישה תביעה נגד אגד, ניתן למעשה הסעד העיקרי שהתבקש על ידי העותר, ועל כן הצורך לדון בה התייתר. עוד קבע בית הדין האזורי כי הסעד החלופי שביקש העותר מותנה בתוצאות ההליך המשפטי שבין הקרן לאגד ואין מקום להותיר את בקשת העותר תלויה ועומדת עד לסיום הליך זה על מנת לבחון אם יש הצדקה למתן הסעד החלופי. לבסוף, קבע בית הדין האזורי כי אין לפסוק גמול והוצאות לעותר ולבא-כוחו, שכן לא הובאה כל ראיה לקשר סיבתי בין בקשת העותר לתביעת הקרן. על-פי בית הדין האזורי, קשה להניח שהקרן נערכה להגשת תביעה בסך 2 מיליארד ש"ח בשלושה החודשים שחלפו מיום הגשת בקשת העותר ועד להגשת תביעת הקרן. כן קבע בית הדין האזורי כי מכתבה של הקרן לעותר מיום 30.4.2007 מוכיח כי הקרן לא סברה שהראיות שהציג העותר בפניה מספיקות לשם הגשת תביעה, ולכן אין לראותו כגורם שהוביל להגשת תביעת הקרן. אשר על כן, דחה בית הדין האזורי את בקשת העותר לאשר את תביעתו כייצוגית על הסף, ללא צו להוצאות.
3. על פסק דין זה ערער העותר לבית הדין הארצי לעבודה. בית הדין הארצי דחה את ערעור העותר על-פי תקנה 108(ב) לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991, המסמיכה את בית הדין הארצי לדחות ערעור מנימוקיה של הערכאה המבררת. בשולי הדברים, הוסיף בית הדין הארצי וציין כי בתיק מוצגי הקרן קיימים מסמכים המוכיחים כי לקרן הייתה כוונה אמיתית לפעול למיצוי זכויותיה מול אגד כבר בשנת 2008.

4. בעתירה זו מבקש העותר כי יבוטל פסק דינו של בית הדין הארצי ותאושר תביעתו כייצוגית. לחלופין, מבקש העותר כי הדין יוחזר לבירור עובדתי בבית הדין האזורי לעבודה בעניין תרומתו להגשת תביעת הקרן. לחלופי חלופין, מבקש העותר כי יפסקו לו הוצאות, שכר טרחה וגמול תובע מייצג. לטענת העותר, בפסק-דינו של בית הדין הארצי נפלו טעויות משפטיות מהותיות בסוגיה בעלת חשיבות ציבורית והיא - הרתעת נתבעים באמצעות תביעות ייצוגיות מהפרת הדין. לשיטתו, תוצאת פסק הדין יש בה משום תמריץ שלילי לתובעים ייצוגיים לנקוט בהליכים, שכן די בכך שהנתבע יטען כי שינה את דרכיו על מנת שהתביעה נגדו תידחה על הסף. על-פי העותר, תוצאה זו מנוגדת להלכה הפסוקה לפיה סילוק על הסף של בקשה לאישור תובענה כייצוגית יעשה במקרים חריגים בלבד ולטענתו שגה בית הדין האזורי בקובעו כי עצם הגשת תביעת הקרן מייצגת את הדין בבקשתו שכן העותר ביקש שהקרן תיגבה את המגיע לה מאגד על מנת להגדיל את הקצבה המגיעה לעמיתיה. על-פי העותר, הגשת תביעת הקרן אינה מבטיחה את גבייתו של החוב ועל כן יש לאשר את תביעתו כייצוגית על מנת שיוכל להמשיך ולפקח על פעולות הקרן ולוודא כי היא פועלת בהתאם לטובת עמיתיה. נוסף על כך, טוען העותר כי בית הדין האזורי לא קיים בירור עובדתי ממצה בשאלת מידת תרומתו להחלטת הקרן להגיש תביעה נגד אגד, וראוי היה כי שאלה מהותית זו תתברר לעומקה.
5. דין העתירה להידחות. כידוע, אין בית משפט זה יושב כערכאת ערעור על החלטות בית הדין הארצי לעבודה ועל כן, יתערב בפסק-דין חלוט של בית הדין הארצי רק במקרים חריגים בהם נתגלתה טעות משפטית מהותית בפסק הדין, וכאשר כללי הצדק מחייבים את התערבותו (בג"ץ 525/84 חטיב נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מ(1) 673, 693 (1986)). תנאים אלה אינם מתקיימים במקרה זה. בצדק קבע בית הדין האזורי כי עם הגשת תביעתה של הקרן נגד אגד, הפך הסעד שביקש העותר תיאורטי וסביר בהחלט שדרישותיו יתממשו אם תתקבל אותה התביעה. טענת העותר כי יש לאשר את בקשתו להגשת תביעה ייצוגית על מנת שיוכל לפקח על התנהלותה של הקרן בכל הנוגע לתביעה שהגישה אינה ברורה, ואין לה כל עיגון בדין. קשה, אפוא, למצוא טעות משפטית מהותית בהחלטת בית הדין, באיזה מן הערכאות.
6. אשר לטענתו החלופית של העותר כי ראוי לפסוק לו גמול והוצאות משפט. מדובר בטענה עובדתית לפיה ההליך שבו נקט העותר הוא שהניע את הקרן להגיש תביעה נגד אגד. במחלוקת עובדתית זו הכריעו שתי ערכאות של בית הדין לעבודה בקובעם כי לא נמצא קשר סיבתי בין בקשתו של העותר לאישור תביעתו כייצוגית ובין התביעה שהגישה הקרן. הכרעה עובדתית זו, מעצם טיבה, אינה עניין לבית המשפט הגבוה לצדק לענות בו כערכאה שלישית ומסקנה זו יפה ביתר שאת בהינתן העובדה כי אותה הכרעה נוגעת לשאלות של גמול והוצאות משפט (ראו בג"ץ 5183/11 איל נ' בית הדין הארצי לעבודה, פס' 11 (20.12.2011)).
- אשר על כן, העתירה נדחת. משלא נתבקשה תשובה אין צו להוצאות.
- ניתן היום, כ"ה בשבט התשע"ג (5.2.2013).